

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1 *Titlul proiectului de act normativ*

LEGE pentru aprobarea Ordonanței Guvernului privind stabilirea unor măsuri pentru derularea Programului național de dezvoltare locală

Secțiunea a 2-a *Motivul emiterii actului normativ*

2.1. Sursa proiectului de act normativ	Programul național de dezvoltare locală aprobat prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 28/2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 230 din 22 aprilie 2013, aprobată prin Legea nr. 89/2015, cu modificările și completările ulterioare.
2.2. Descrierea situației actuale	Programul național de dezvoltare locală (PNDL) este compus din următoarele subprograme: a) Subprogramul "Modernizarea satului românesc"; b) Subprogramul "Regenerarea urbană a municipiilor și orașelor"; c) Subprogramul "Infrastructură la nivel județean". Beneficiarii acestui program sunt unitățile administrativ-teritoriale reprezentate de autoritățile administrației publice locale, respectiv comunele, municipiile, inclusiv subdiviziunile administrativ-teritoriale ale acestora, și orașele, inclusiv pentru satele componente ale acestora, județele, precum și unitățile administrativ-teritoriale membre ale asociațiilor de dezvoltare intercomunitară, constituite în condițiile legii, pentru investițiile realizate prin asociațiile de dezvoltare intercomunitară. Prin O.U.G. nr. 6/2017 pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru stabilirea unor măsuri privind realizarea investițiilor finanțate din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare, s-a instituit etapa a II-a a Programului Național de Dezvoltare Locală, iar obiectivele de investiții din perioadele de programare 2015-2018 și 2016-2019 au devenit etapa I a Programului Național de Dezvoltare Locală. Potrivit prevederilor O.U.G. nr. 28/2013, cu modificările și completările ulterioare, pentru finanțarea obiectivelor de investiții prin Programul Național de Dezvoltare Locală se încheie contracte de finanțare cu beneficiarii pe o perioadă de 4 ani, cu posibilitatea prelungirii cu o perioadă de până la 2 ani. Întrucât la expirarea duratei inițiale de 6 ani, incluzând prelungirea cu 2 ani, au existat beneficiari care s-au aflat, din diverse cauze obiective, în imposibilitatea finalizării obiectivelor de investiții în termenul contractual, durata celor două etape ale programului

și ale contractelor de finanțare a fost prelungită prin acte succesive (OUG nr. 214/2020, OUG nr. 93/2021, OG nr. 28/2022), astfel încât situația celor două etape ale programului se prezintă astfel:

- PNDL etapa I 2015-2024;
- PNDL etapa I 2016-2025;
- PNDL etapa a II-a 2017-2024.

Astfel, în cazul obiectivelor de investiții pentru care beneficiarii nu au transmis procesele-verbale de recepție la terminarea lucrărilor, contractele de finanțare au fost prelunghite în temeiul art. 1 din OG nr. 28/2022, respectiv art. II din OUG nr. 93/2021, până la finalul anului 2024, respectiv al anului 2025.

În acest moment, sunt în curs de finalizare un număr de 3.099 obiective de investiții, din care 702 incluse în etapa I și 2397 în etapa a II-a. La nivel de program procentul obiectivelor nefinalizate este de 26,96%, respectiv de 15,75% în cadrul PNDL I și de 34,02% în cadrul PNDL II. Din cele 702 obiective de investiții nefinalizate, incluse în etapa I, un număr de 477 obiective de investiții sunt incluse în perioada de programare 2015-2024, durata contractelor de finanțare expirând la 31 decembrie 2024. Estimăm că până la finalul anului 2024 se vor finaliza cel puțin o treime din totalul obiectivelor de investiții nefinalizate. Pentru un număr de 225 de obiective de investiții, durata contractelor de finanțare expiră la data de 31 decembrie 2025.

Din informațiile furnizate de beneficiarii PNDL, printre cauzele principale care au determinat întârzierea finalizării lucrărilor pentru obiectivele incluse în program se numără: litigiile având ca obiect derularea acestora, inclusiv cele având ca obiect sume reținute prin decizii ale organelor de control; falimentul sau insolvența societăților de construcții; dificultățile întâmpinate în ultimii ani, generate de creșterea prețurilor în domeniu și creșterea succesivă a salariului minim brut în domeniul construcțiilor; pandemia Covid; reglementări și normative tehnice noi ce au impus refacerea documentațiilor și reluarea procedurilor de avizare și aprobare; exproprieri; apariția unor degradări generate de alunecări de teren, fapt ce a impus necesitatea remedierii acestora din surse proprii ale beneficiarilor, în vederea finalizării drumurilor prin PNDL; imposibilitatea obținerii acordului de mediu, fiind identificate probleme privind suprapunerea investițiilor în Situl Natura 2000 – după remedierea problemelor și obținerea acordului de mediu beneficiarul trebuie să demareze procedurile în vederea realizării Planului Urbanistic Zonal, și ulterior să obțină celorlalte avize necesare autorizării lucrărilor etc.

Nefinalizarea obiectivelor de investiții prin transmiterea la Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației a proceselor-verbale de recepție la terminarea lucrărilor în termenul contractelor de finanțare atrage obligativitatea din partea beneficiarilor Programului de a restitui întreaga sumă transferată de la bugetul de stat prin Program pentru realizarea respectivului obiectiv de investiții, punând și mai mult în

	dificultate autoritățile administrației publice locale. Atât din punctul de vedere al Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, cât și din cel al beneficiarilor PNDL, este mult mai corectă și mai eficientă economic abordarea problemelor întâmpinate de aceștia din urmă prin acordarea unei perioade pentru finalizarea obiectivelor de investiții, prelungind în acest sens durata contractelor de finanțare, decât inițierea procedurilor legale pentru recuperarea sumelor acordate de la bugetul de stat, inclusiv a accesoriilor aferente, și punerea beneficiarilor în imposibilitatea finalizării obiectivelor din surse proprii sau surse atrase, cu consecința blocării șantierelor și sistării investițiilor pe un termen nedeterminat, provocând întârzieri în dezvoltarea/modernizarea infrastructurii necesare dezvoltării comunităților locale. Sumele transferate de la bugetul de stat pentru obiectivele de investiții nefinalizate și care trebuie recuperate în cazul nefinalizării obiectivelor în termenul contractual sunt în cuantum de 15.366.050.865,32 lei, în timp ce restul de decontat este de 4.356.871.668,56 lei.
2.3. Schimbări preconizate	Pentru contractele în vigoare la data solicitării, din perioadele de programare 2015-2024, 2016-2025 și 2017-2024, în situația în care cu cel mult 3 luni anterior expirării duratei contractului de finanțare, beneficiarii Programului Național de Dezvoltare Locală nu au finalizat obiectivele de investiții, aceștia au posibilitatea de a solicita Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației prelungirea valabilității contractelor de finanțare cu o perioadă de 2 ani. Termenul de 3 luni de zile anterior expirării duratei contractului de finanțare, prevăzut pentru identificarea beneficiarilor care nu au finalizat obiectivele de investiții finanțate prin program, este stabilit prin raportare la operațiunile care trebuie efectuate în vederea prelungirii contractelor de finanțare, respectiv: depunerea solicitărilor din partea beneficiarilor, centralizarea acestora, modificarea de către Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației a ordinelor prin care sunt aprobate listele obiectivelor propuse spre finanțare prin Programul național de dezvoltare locală, prevăzute la art. 9 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 28/2013 pentru aprobarea Programului național de dezvoltare locală, aprobată prin Legea nr. 89/2015, cu modificările și completările ulterioare, întocmirea și semnarea de către ambele părți a actelor adiționale la contractele de finanțare. Termenul este strâns, stabilit foarte aproape de data expirării duratei contractelor de finanțare, 31 decembrie 2024, respectiv 31 decembrie 2025, tocmai pentru a prelungi durata contractelor de finanțare numai a pentru beneficiarii care nu au finalizat obiectivele și care au reală nevoie de prelungire. Beneficiarii Programului Național de Dezvoltare Locală care până la data solicitării de prelungire a valabilității contractelor de finanțare nu au solicitat niciun transfer de la bugetul de stat pentru finanțarea obiectivelor de investiții ce fac obiectul contractelor nu vor putea beneficia de prelungirea contractelor de finanțare. Facem precizarea că, potrivit art. 2

	alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 105/2023 privind instituirea unor măsuri în derularea Programului național de dezvoltare locală și a Programului național de investiții "Anghel Saligny", aprobată prin Legea nr. 129/2024, beneficiarilor care, până la data de 31 decembrie 2023, nu au solicitat niciun transfer de sume de la bugetul de stat în baza contractelor de finanțare, nu erau în procedură de atribuire a contractului de achiziție publică, nu au solicitat suplimentarea sumelor în temeiul ordonanței de urgență sau încetarea contractului de finanțare, contractele de finanțare le-au încetat de drept. Astfel prevederile art. 1 alin. (2) din prezentul proiect se aplică beneficiarilor cărora nu le-au încetat de drept contractele de finanțare la data menționată, respectându-se principiul instituit anterior prin OG nr. 28/2022 și OUG nr. 105/2023, în sensul că beneficiul prelungirii termenului contractului de finanțare este instituit numai în favoarea beneficiarilor care au avansat în demersurile lor în vederea realizării obiectivelor de investiții, după multiple facilități acordate prin acte normative anterioare. În acest sens, se consideră inoportună acordarea posibilității de prelungire a valabilității acestor contracte de finanțare, acestea urmând a înceta prin atingere la termen. În vederea punerii în aplicare a dispozițiilor de mai sus, cu cel puțin 15 zile înainte de data expirării duratei contractelor de finanțare, Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației va modifica în mod corespunzător ordinele ministrului dezvoltării, lucrărilor publice și administrației prin care sunt aprobate listele obiectivelor propuse spre finanțare prin Programul național de dezvoltare locală, prevăzute la art. 9 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 28/2013 pentru aprobarea Programului național de dezvoltare locală, aprobată prin Legea nr. 89/2015, cu modificările și completările ulterioare, și contractele de finanțare aferente acestora aflate în derulare la data intrării în vigoare a prezentului proiect.
2.4. Alte informații	Proiectul este emis în temeiul art. 1 pct. II. poz.1 din Legea nr. 187/2024 privind abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe.
<i>Secțiunea a 3-a</i> <i>Impactul socioeconomic</i>	
3.1. Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ	Prin prezentul proiect se instituie în favoarea beneficiarilor PNDL posibilitatea prelungirii duratei contractelor de finanțare cu o perioadă de până la 2 ani, asigurându-le un termen rezonabil în vederea rezolvării problemelor întâmpinate și finalizării obiectivelor de investiții prin care se asigură echiparea unităților administrativ-teritoriale cu toate dotările tehnico-edilitare, în vederea creșterii standardului de viață al comunităților locale. Prin finalizarea proiectelor de canalizare finanțate prin PNDL se asigură înregistrarea unor progrese privind conformarea la cerințele Directivei

	91/271/CEE privind tratarea apelor urbane reziduale, ceea ce sprijină statul în demersurile efectuate în acest sens.
3.2. Impactul social	Investițiile sunt oportunități reale pentru creșterea calității serviciilor la consumatori și relansarea industriei locale prin crearea de locuri de muncă și revigorarea economiei. În același timp, odată cu punerea în funcțiune a investițiilor realizate prin program se asigură o revigorare a infrastructurii publice locale, cu reale beneficii pe termen mediu și lung în creșterea bunăstării cetățenilor, dezvoltarea turistică, creșterea calității serviciilor prestate etc.
3.3. Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului	Prin prezentul proiect se asigură condițiile pentru continuarea și finalizarea investițiilor promovate de autoritățile locale, în vederea asigurării infrastructurii necesare furnizării, în condiții de siguranță, stabilitate, la standarde europene, de calitate, a serviciilor publice. De asemenea, proiectul vine în sprijinul cetățenilor, prin creșterea siguranței în exploatarea a infrastructurii dedicate (școli, dispensare, drumuri etc), și prin extinderea accesului la infrastructura absolut necesară pentru creșterea calității vieții, contribuind astfel la obiectivul de convergență cu economiile statelor mai avansate din Uniunea Europeană.
3.4. Impactul macroeconomic	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
3.4.1. Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
3.4.2. Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
3.5. Impactul asupra mediului de afaceri	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
3.6. Impactul asupra mediului înconjurător	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
3.7. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
3.8. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

durabile						
3.9. Alte informații		Nu au fost identificate				
Secțiunea a 4-a. Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani) inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri						
Mii lei						
Indicatori	An curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani
1	2	3	4	5	6	7
4.1.Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
b) bugete locale:						
(i) impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat						
(i) contribuții de asigurări						
d) alte tipuri de venituri						
4.2.Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						

b) <i>bugete locale</i>						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
c) <i>bugetul asigurărilor sociale de stat:</i>						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
d) <i>alte tipuri de cheltuieli</i>						
4.3. Impact financiar, plus/minus, din care:						
a) buget de stat						
b) bugete locale						
4.4 Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
4.5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
4.6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
4.7. Prezentarea, în cazul						

proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente: a) fișa financiară prevăzută la art.15 din Legea nr.500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată; b) declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară	Nu este cazul					
4.8. Alte informații	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect					
Secțiunea a 5-a						

<i>Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare</i>	
5.1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ:	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
5.2. Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
5.3. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE)	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
5.3.1. Măsuri normative necesare transpunerii directivelor UE	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
5.3.2. Măsuri normative necesare aplicării actelor legislative UE	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
5. 4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
5.5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
5.6. Alte informații	Nu au fost identificate
<i>Secțiunea a 6-a</i> <i>Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ</i>	
6.1. Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor	Nu au fost identificate

normative	
6.2. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate	Nu au fost identificate
6.3. Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale	Proiectul a fost supus consultărilor cu structurile asociative ale administrației publice locale în conformitate cu prevederile <i>Hotărârii Guvernului nr. 635/2022 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative</i> . Structurile asociative ale administrației publice locale consultate, respectiv Uniunea Națională a Consiliilor Județene din România, Asociația Municipiilor din România, Asociația Orașelor din România și Asociația Comunelor din România nu au avut observații și/sau propuneri cu privire la proiect.
6.4. Informații privind punctele de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative	Nu au fost identificate
6.5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi	Proiectul actului normativ a fost avizat de Consiliul Legislativ prin avizul nr.879/2024
6.6. Alte informații	Nu au fost identificate

Secțiunea a 7-a
Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

7.1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ	Prezentul proiect de act normativ respectă prevederile art.7 alin. (13) din Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată, raport la preambulul art. 1 din Legea nr. 187/2024 privind abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe, potrivit căruia delegarea legislativă operează de la data intrării în vigoare a legii, dar nu înainte de încheierea celei de a doua sesiuni ordinare a anului 2024, și până la reluarea lucrărilor Parlamentului în cea de-a doua sesiune ordinară a anului 2027. Proiectul a fost publicat în dezbatere publică pe pagina de internet a Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației în data de 24.07.2024.
7.2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățeanului sau diversității biologice	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

Secțiunea a 8-a.
Măsurile privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ

8.1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ	Nu au fost identificate
8.2. Alte informații	Nu au fost identificate

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege pentru aprobarea Ordonanței Guvernului privind stabilirea unor măsuri pentru derularea Programului național de dezvoltare locală, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM-MINISTRU

ION-MARCEL CIOLACU

